

gamle Gaarde og bygger dem op med Marmorkaminer, Silketapeter, Loftsmalerier, alt i det 18de Aarhundredes franske Stil.

Saa falder Vejen atter og gaar halvanden Mil over lav, trøstesløs Jord. Her har Havet sendt Flyvesandet ind, helt ned til Limfjordens Indskæring i Vesløsvejle og Tømmerbyfjord. Det er Sand og Sten og graabrun Lyng, uskikket til al Landbrugskultur. Men Staten har da taget fat og plantet den store Østerild Plantage. Over en halv Mil kan man nu gaa igennem den. Ganske vist, en Del er endnu kun firkantede Huller, hvor Naaletræerne kun lige stikker Toppen op over Plantningshullerne, men der er ogsaa ældre Plantninger, hvor Træerne er oppe i Mandshøjde og derover, hvor der er Læ. Og hvad Læ vil sige, det fatter man kun her ved den blæsende Vestkyst. Dette at komme rigtig forblæst, saadan at man næsten synes, at Vinden leger Tagfat mellem Skjorten og Skindet, og saa kaste sig ned i Græsset og Mosset bag Granerne, rigtig strække sig og bage sig i lun Sol. Det er en kongelig Lyst.

Ved Bjærgget, hvor vi allerede er i Vester Hanherred, gaar Vejen atter opad, en ny Bakke. Nordenfor den ligger Bolbjærgs Limstensklippe, og sønderpaa det Bakkedrag, der over Tømmerby strækker sig ned over Halvøen Hannæs mellem de to Vejle. Atter

daler Vejen, løbende over fugtig Grund norden om Lundfjord, og intet Steds forstaar man saa klart de gamle Forbindelser mellem Hav og Fjord som her. Lundfjord er den inderste Vig af den Indskæring, der over Bygholmsvejle, Selbjærgsvejle og Hanvejle breder sig mellem Hannæs og Hanherredernes faste Masse; der er kun en halv Mil mellem Fjorden og Vesterhavet. Og der er dér sket dette. Samtidig med at Landet hævede sig, har Havet ført Sand og Grus langs Kysten, den Materialvandring, der foregaar derovre den Dag i Dag, en Del af det er gledet ind i Fjordmundingen, hvor der var roligere Vand; det har lejret sig der, og lidt efter lidt er der vokset en Dæmning op tværs over Fjorden. Senere har Havet kastet Sand op og dannet Klitter. Men endnu i Valdemars Jordebog kaldes Vust, der ligger østen for Lundfjord, en Ø; der laa paa den et kongeligt Hus.

Og Vandvejen har været benyttet: Vikingerne har haft deres Gaarde og Borge ned over Hannæs. Deres Gravhøje fortæller derom. Ved Højstrup i Tømmerby Sogn er der en hel Gravplads med en 30

Rundhøje, 7 Langhøje og 3 Skibssætninger, der har været rejst mindst 75 Bautasten paa og mellem Højene.

De grundede Vige vester og øster for Hannæs, Vesløsvejle med Tømmerbyfjord og Bygholms-, Selbjærg- og Hanvejler med Lundfjord er tilsammen over en Kvadratmil, og naturligvis har disse mange Tusinde Tønder Land lokket til Inddæmning. De er dybest inderst inde, meget grundede ud mod Fjorden, hvor man om Sommeren kunde køre over dem gennem en halv eller en hel Alen Vand. Vejle betyder en grundet Køresti. Inden Aggerkanalen brødes igennem, var der Brakvand over Vejlerne, der groede Græs og Rør paa dem. Saa kom Saltvandet og kvalte Plantevæksten. I 1861 dannedes der et Aktieselskab til Vejlernes Udtørring. Ud mod Fjorden byggedes Dæmninger; den for Bygholmsvejle var over en halv Mil lang, og man pumpede saa det inddæmmede Areal tørt. Man var naaet

saa vidt, at der kun var en Dam tilbage, hvor Lundfjord er dybest. Men da brød Vandet i 1874 gennem Dæmningen, Arbejdet var spildt. Nogle Englændere, Brødrene Learmouth, tog derefter fat.

Fjorddæmningerne istandsattes, der byggedes inden for dem nye Dæmninger, medens man opgav Lundfjord. Der er bleven sat en fire Millioner i dette Foretagende, men Ud-

byttet har ikke været derefter. Det er ikke, som naar man udtørre en Ferskvandssø, hvis Bund er grødefuld Mudder. I de østre Vejle er Bunden Sand, som man ikke en Gang tør pløje, da der er Fare for, at det kan bryde op i Flyvesand. Der avles noget kort Græs, som ikke slaas, men bruges til Afgræsning; langvejs fra sender man sine Kreaturer og Plage paa Græs der. Noget bedre er Jorden i den vestlige Udtørring. Nu er Brødrene Learmouth døde, deres Arvinger er ikke for at sætte flere Penge i Udtørringsforetagendet. De har tilbudt de tilstødende Lodsejere det hele for 200,000 Kr.

Fra Vust gaar Vejen over Torup og Klim til Fjerritslev. Mod Nord Flyvesand, Klit og Hede, mod Syd Enge. Fjerritslev er Hanherredernes Landsby-Købstad. Der er jo for Resten, rent praktisk set, ingen Forskel paa de mindre Købstæder og de store Stationsbyer. De sidste er jo, som Brønderslev, tit større end mange Købstæder med kongevalgt Borgmester og Læbælte. Man kan i Fjerritslev købe sin Medicin, sine Kolonialvarer og Manufakturvarer i

Fig. 43. Thisted set fra Bakken mod Øst.